

Inleiding

Met de 38 maatregelen van de Integrale aanpak jihadisme blijft het kabinet stevig inzetten op de bestrijding en verzwakking van de jihadistische beweging in Nederland en het tegengaan van radicalisering. Voor u ligt de zevende voortgangsrapportage van de integrale aanpak (conform de gewijzigde motie Pechtold 29754, nr. 267). Hierin wordt een stand van zaken gegeven over de verschillende actiepunten en wordt ingegaan op belangrijkste vorderingen sinds de aanbieding van de zesde voortgangsrapportage op 11 juli 2016.

Er is voor gekozen om in de vorm van een schematisch overzicht van alle maatregelen de voortgang weer te geven, conform een toezegging van de Minister van Veiligheid en Justitie tijdens het plenaire debat van 11 februari 2015. Per maatregel wordt de stand van zaken gegeven en waar mogelijk en relevant worden aantallen genoemd ter illustratie van de toepassing van maatregelen. Als het noemen van aantallen of anderszins gedetailleerde informatie lopende opsporings- en/of inlichtingenonderzoeken schaadt, wordt die informatie niet in de voortgangsrapportage opgenomen.

Deze matrix geeft een overzicht van maatregelen die het kabinet inzet in de aanpak van jihadisme. De aanpak is echter niet statisch. Op basis van het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) en/of nieuwe inzichten en ervaringen uit de uitvoeringspraktijk wordt voortdurend bekeken of aanvullingen en aanscherpingen in de aanpak nodig zijn.

1. Risicoreductie jihadgangers			
Nr	Omschrijving	Planning	Recente ontwikkelingen en stand van zaken
1	<p>Naar onderkende uitreizigers die zich aansluiten bij een terroristische strijdgroepering wordt een strafrechtelijk onderzoek opgestart.</p>	<p>Doorlopend</p>	<p>Naar alle bij politie en OM onderkende uitreizigers is een individueel strafrechtelijk onderzoek gestart en is een Europees aanhoudings- of arrestatiebevel (EAB) ter aanhouding uitgevaardigd.</p> <p>Op 22 juli 2016 zijn de eerste verdachten die zich thans nog in het jihadistisch strijdgebied bevinden, door de rechtbank Den Haag veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf. De rechtbank heeft vastgesteld dat de vier mannen zich in het strijdgebied in Syrië en/of Irak bevonden en zich hebben aangesloten bij ISIS, Jabhat al-Nusra of een andere jihadistische strijdgroep. Zij zijn allen (onder andere) veroordeeld voor deelneming aan een criminele organisatie met een terroristisch oogmerk en aan de voorbereiding van terroristische misdrijven.</p> <p>Een teruggekeerde Syriëganger is veroordeeld tot een gevangenisstraf van 4 jaar waarvan 2 jaar voorwaardelijk met een proeftijd van 2 jaar. Het hof acht bewezen dat de verdachte actief en bewapend lid is geweest van een strijdgroep in Syrië en dat hij terroristische misdrijven heeft voorbereid en bevorderd. Ook heeft hij zich getraind tot het plegen van terroristische misdrijven. Daarnaast heeft hij na terugkomst in Nederland opruiend jihadistisch materiaal verspreid. De man heeft ter terechtzitting in hoger beroep bekend dat hij in Syrië heeft deelgenomen aan de gewapende (terroristische) strijd.</p> <p>Op dit moment lopen er in Nederland ongeveer 365 aan jihadisme gerelateerde strafrechtelijke onderzoeken naar circa 415 verdachten. De (individuele) strafrechtelijke onderzoeken tegen de verdachten die zich volgens politie/Openbaar Ministerie (OM) thans in het strijdgebied bevinden, zijn in dit aantal meegenomen.</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>Verder wordt momenteel gewerkt aan een Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering tot versterking van de strafrechtelijke en de strafvorderlijke maatregelen om terrorisme te bestrijden (versterking bestrijding terrorisme). Onderdeel van dit wetsvoorstel zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verlenging van voorlopige hechtenis zonder ernstige bezwaren bij verdenking terroristische misdrijven; • Strafbaarstelling van verblijf in een door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied; • DNA-afname bij een verdenking van terroristische misdrijven; • Ontzetting uit het kiesrecht; • Aangifteplicht voor terroristische misdrijven en voorbereidingsfeiten
2	<p>Verdachten en veroordeelden voor een terroristisch misdrijf worden conform huidige regelgeving direct geplaatst op de Terroristen Afdeling (TA).</p>	Doorlopend	<p>Voor wat betreft de op de TA verblijvende verschillende ‘profielen’¹ is door de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie meer maatwerk aangekondigd. Van alle op de TA verblijvende gedetineerden is inmiddels een risicoprofiel opgemaakt aan de hand van de VERA2R. Dit instrument ondersteunt de besluitvorming om de ‘heroverwegers’ te scheiden van de ‘overtuigde extremisten’. Er is inmiddels een start gemaakt het differentiëren in groepen en de inzet van persoonsgericht maatwerk. Beide categorieën verblijven op de TA’s.</p>
3	<p>In het kader van het strafrecht bestaan verschillende mogelijkheden om terugkeerders langdurig onder toezicht te stellen.</p>	Doorlopend	<p>In de afgelopen rapportageperiode is een aantal verdachten veroordeeld wegens terroristische misdrijven. In een aantal gevallen is (een deel van) de straf voorwaardelijk aan deze verdachten opgelegd. Hieraan zijn bijzondere voorwaarden verbonden die als stevige stok achter de deur dienen om te voorkomen dat verdachten zich opnieuw schuldig maken aan strafbare feiten.</p>
4	<p>Onderkende uitreizigers die zich aansluiten bij een terroristische strijdgroepering verliezen het Nederlanderschap.</p>	Doorlopend	<p>Voorstel tot wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap in verband met het intrekken van het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid ligt op dit moment voor in de Eerste Kamer. Het</p>

¹ Beschikbaar via <http://wodc.nl/onderzoeksdatabase/evaluatie-ta.aspx?cp=44&cs=6796>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>voorstel voorziet in een bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap door de minister van Veiligheid en Justitie, indien de betrokken persoon zich buiten het Koninkrijk bevindt en een gevaar vormt voor de nationale veiligheid. Dit wordt onder andere gebaseerd op het feit dat betrokkene zich heeft aangesloten bij een organisatie die deelneemt aan een nationaal of internationaal gewapend conflict en op een lijst is geplaatst van organisaties die een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid. Het nader voorlopig verslag is op 17 oktober 2016 vastgesteld. Het streven is om de nadere memorie van antwoord in november in te dienen. Inwerkingtreding wordt op 1 januari 2017 voorzien.</p>
5	<p>Onderkende uitreizigers met een niet-EU nationaliteit worden ongewenst vreemdeling verklaard (voor het Schengengebied).</p>	<p>Doorlopend</p>	<p>Sinds maart 2013 is de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) in circa 15 gevallen overgegaan tot het treffen van vreemdelingrechtelijke maatregelen op onderkende uitreizigers met een niet-EU nationaliteit. Het gaat daarbij om verblijfsbeëindiging, het opleggen van een inreisverbod of ongewenst verklaring of de uitzetting onder regie van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V).</p>
6	<p>Onderkende uitreizigers met een of meerdere nationaliteiten die zich aansluiten bij een terroristische strijdgroepering worden gemeld bij de autoriteiten van die landen (van hun niet-Nederlandse nationaliteit).</p>	<p>Doorlopend</p>	<p>Het OM en de politie werken in de aanpak van terroristische misdrijven nauw samen met internationale partners. Over en weer wordt er informatie uitgewisseld ten behoeve van een succesvolle aanpak van jihadisme en andere ernstige vormen van criminaliteit. Dit geldt ook voor het doormelden naar landen van de tweede nationaliteit. Dit gebeurt alleen als de mensenrechtensituatie in deze landen zich hier niet tegen verzet. Bij deze informatie-uitwisseling wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de reeds bestaande instrumenten en kanalen.</p> <p>Internationale organisaties zoals Europol en Eurojust vervullen hierbij een belangrijke faciliterende rol. Registratie vindt plaats in het Schengen Informatie Systeem (SIS) en het Europol Information System (EIS). Een nieuw persoon of een wijziging voor de LOP-lijst die bij de politie binnen komt wordt rechtstreeks in SIS en EIS ingevoerd. Periodiek wordt de LOP-</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			lijst verzonden naar specifieke landen en organisaties,
7	Van uitreizigers over wie gegronde vermoedens bestaan van aansluiting bij een terroristische strijdgroepering worden Nederlandse reisdocumenten gesignaleerd ter vervallenverklaring of weigering.	Doorlopend	<p>Er zijn sinds december 2013 ongeveer 295 (peildatum 2 november 2016) verzoeken gedaan door de Minister van Veiligheid en Justitie ter weigering of vervallen verklaring van het paspoort. Het gaat hier om signaleringen van reeds uitgereisde personen (maatregel 7), maar ook om personen van wie het gegronde vermoeden bestaat dat ze zullen uitreizen naar jihadistisch strijdgebied (maatregel 15).</p> <p>Er wordt doorlopend gekeken naar de noodzaak van het voortduren van de paspoortmaatregel in de individuele gevallen. Wanneer het gegronde vermoeden niet langer bestaat, wordt de signalering opgeheven. Dit is inmiddels in 43 gevallen gebeurd.</p>
8	Onderkende uitreizigers die zich aansluiten bij een terroristische strijdgroepering worden geplaatst op de nationale terrorismelijst.	Doorlopend	<p>Sinds december 2013 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken in overeenstemming met de Ministers van Financiën en Veiligheid en Justitie 67 personen en 3 organisaties op de nationale sanctielijst terrorisme geplaatst, waarvan 29 in deze rapportageperiode. Dit aantal neemt, in lijn met internationale afspraken en verplichtingen, naar verwachting de komende periode nog verder toe.</p> <p>In totaal staan er nu 77 personen en 3 organisaties op de nationale sanctielijst terrorisme.</p> <p>Op 15 juni 2016 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken een informele internationale bijeenkomst georganiseerd, waar 8 landen en de VN aan deelnamen, met als doel ervaringen en good practices te delen in het toepassen van (inter)nationale bevrozingsmaatregelen. Een van de uitkomsten van de bijeenkomst was de unanieme oproep om meer gebruik te maken van internationale sanctieregimes, zoals die van de VN en de EU.</p> <p>Op 20 september 2016 hebben de EU lidstaten ingestemd met een juridisch kader waardoor de EU voor het eerst autonoom sancties kan nemen tegen ISIS en Al Qaida en tegen personen en entiteiten die bij deze</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>organisaties betrokken zijn. Een van deze sancties is het bevriezen van tegoeden. Tot nu toe konden uitsluitend sancties worden opgelegd aan dergelijke personen die door de VN op hun respectievelijke sanctielijst zijn geplaatst of door voordracht van afzonderlijk optredende EU-lidstaten. Nederland is voorloper binnen de EU en beziet momenteel de mogelijkheden om gebruik te maken van deze nieuwe bevoegdheid van de EU.</p>
<p>9</p>	<p>Onderkende uitreizigers worden conform de regels uitgeschreven als ingezetene in de Basisregistratie Personen (BRP) en eventuele uitkeringen, financiële toelagen en studiefinanciering worden beëindigd. Waar nodig worden wetten daarop aangepast.</p>	<p>Doorlopend</p>	<p>Vanuit de CT-infobox werken diverse organisaties samen om sociale uitkeringen en toeslagen bij onderkende uitreizigers stop te zetten. De personalia van onderkende uitreizigers worden waar mogelijk gedeeld met de gemeente waarin zij staan ingeschreven. De betreffende gemeente draagt bij onderkende uitreis zorg voor uitschrijving uit de Basisregistratie Personen (BRP), zodat eventuele financiële toelagen en studiefinanciering worden stop gezet.</p> <p>Het nader rapport en wetsvoorstel voor een beëindigingsgrond van uitkeringen e.d. bij deelname aan een terroristische organisatie (maatregel 9) zijn ingediend bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel is een samenwerking tussen de ministeries van OCW,SZW, BZK en Financiën, in samenspraak met VenJ.</p> <p>De beëindigingsgrond wordt opgenomen in alle relevante wetten. Op deze manier wordt het voor de uitvoering eenduidig wat er in een dergelijk geval moet gebeuren en kan de financiële ondersteuning aan de onderkende uitreiziger direct worden beëindigd.</p> <p>Sinds december 2013 zijn van inmiddels 98 (peildatum 6 september 2016) personen en organisaties de sociale uitkeringen stopgezet en tegoeden bevroren. De personen zijn onderkende Nederlandse of aan Nederland te relateren personen die met jihadistische intenties naar Syrië/Irak zijn gereisd. Dit gebeurt mede naar aanleiding van een uitschrijving uit het</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

				BRP of door bemiddeling van de CT-infobox.
10				<p>Het wordt kwaadwillenden moeilijker gemaakt om aan aanslagmiddelen te komen.</p>
			Doorlopend	<p>De Wet precursoren voor explosieven is op 1 juni 2016 in werking getreden. Marktdeelnemers dienen hun personeel te informeren over de nieuwe wetgeving. Dit zal gecontroleerd worden door de toezichthouder, de Inspectie Leefomgeving en Transport. Om relevante sectoren en eindgebruikers bewust te maken van de risico's van grondstoffen voor explosieven is in 2016 nogmaals een intensieve informatiecampagne gestart, die momenteel nog loopt.</p> <p>Het Small Business Innovation Research (SBIR) programma is afgerond in september 2016. Dit programma was gericht op het ontwikkelen van technische oplossingen om kwaadwillend gebruik van drones tegen te gaan.</p> <p>In januari 2017 staat het onderwerp vuurwapens centraal tijdens een Netwerk voor Innovatie en Kwaliteit themadag van de politie.</p>
11	Bestuurlijke maatregelen	risicoreductie	2017 gereed	<p>Het wetsvoorstel Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding ligt voor in de Eerste Kamer. De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie van de Eerste Kamer heeft een nader voorlopig verslag uitgebracht. De nadere memorie van antwoord wordt zo spoedig mogelijk aan de Eerste Kamer gezonden.</p> <p>In dit wetsvoorstel worden bevoegdheden aan de minister van VenJ gegeven voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen aan personen die op grond van hun gedragingen in verband kunnen worden gebracht met terroristische activiteiten of de ondersteuning daarvan. In die gevallen kan de desbetreffende persoon een gebiedsverbod, een contactverbod, en/of een meldplicht worden opgelegd. Er kan een uitreisverbod worden opgelegd indien het gegronde vermoeden bestaat dat iemand zich zal aansluiten bij een terroristische organisatie die een bedreiging vormt voor de nationale veiligheid. Ook geeft de nieuwe wet</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>de grondslag voor bestuursorganen voor het weigeren of intrekken van o.a. subsidies en vergunningen indien het gevaar bestaat dat deze mede gebruikt zullen worden ten behoeve van terroristische activiteiten. Inwerkingtreding wordt op 1 januari voorzien.</p> <p>Anticiperend op de inwerkingtreding worden implementatieprotocollen opgesteld, landelijke themasessies gehouden en worden interventiemogelijkheden in kaart gebracht en getoetst.</p> <p>Ter ondersteuning van het uitreisverbod wordt door BZK ook een wijziging van de Paspoortwet voorbereid. Hierin wordt geregeld dat paspoorten en de Nederlandse identiteitskaarten van rechtswege vervallen bij het opleggen van een uitreisverbod. Tevens wordt het mogelijk om in dit geval betrokkene een vervangend identiteitsbewijs te geven waarmee alleen binnen Schengen mag worden gereisd. De commissie van BZK in de Eerste Kamer heeft eindverslag uitgebracht en heeft voorgesteld het wetsvoorstel tegelijk met de wetsvoorstellen 34359 (Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding) en 34356 (R2064) (Intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid) te behandelen.</p>
12	Consulaire bijstand door Nederlandse ambassades in aangrenzende landen.	Doorlopend	<p>Wanneer een uitgereisde Nederlander zich als spijtoptant zelfstandig meldt bij een Nederlandse vertegenwoordiging buiten het strijdgebied wordt op basis van zijn of haar bestaande dossier (indien sprake is van een bekende uitreiziger) de strafrechtelijke en/of inlichtingenmatige aanpak bepaald. In voorkomende gevallen deelt het ministerie van Buitenlandse Zaken de informatie met de relevante partners. Per casus wordt bezien of en hoe consulaire bijstand kan worden verleend. Een risicoinschatting is daarbij leidend.</p>
13	Een nieuw op te richten exit-faciliteit in Nederland.	Gereed	<p>De Exit-faciliteit 'Exits' is sinds oktober 2015 ingericht. Exits is, net als het Familiesteunpunt, als een onafhankelijke organisatie ondergebracht bij de Stichting Fier Fryslân, die hiervoor subsidie ontvangt. Bij zowel de Exit-faciliteit als bij het Familiesteunpunt lopen momenteel verschillende</p>

			trajecten.
2. Interventies uitreis			
Nr	Omschrijving	Planning	Recente ontwikkelingen en stand van zaken
14	Bij redelijke verdenking van uitreis wordt strafrechtelijk ingegrepen.	Doorlopend	<p>Op 26 september 2016 heeft de rechtbank Midden Nederland een 19 jarige verdachte veroordeeld wegens het pogen af te reizen naar Syrië om zich aan te sluiten bij een terroristische organisatie. Hij heeft zich volgens de rechtbank daarmee schuldig gemaakt aan een poging tot deelneming aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van terroristische misdrijven.</p> <p>Daarnaast heeft de rechtbank Rotterdam op 29 augustus 2016 eveneens een verdachte veroordeeld die voorbereidingen trof om naar Syrië af te reizen. De verdachte kreeg van de Rechtbank Rotterdam een gevangenisstraf van 3 jaar plus TBS met voorwaarden opgelegd.</p> <p>De rechtbank Limburg op 16 augustus 2016 een minderjarige verdachte veroordeeld voor het voorbereiden van het deelnemen aan een terroristische organisatie. Aan haar is voorwaardelijke jeugddetentie opgelegd met onder andere de voorwaarde dat zij gesprekken voert met een theoloog.</p> <p>Eveneens heeft de rechtbank Rotterdam op 4 augustus 2016 een verdachte veroordeeld zonder strafoplegging wegens een poging tot deelname aan een terroristische organisatie. De rechtbank beoordeelt het bewezenverklaarde als een eenmalige misstap die niet aan de positieve toekomstplannen van de verdachte in de weg zou mogen staan, nu verdachte sinds zijn aanhouding en schorsing weer deelname en aansluiting bij de Nederlandse samenleving heeft. Een straf of maatregel dient volgens de Rechtbank daarom geen te rechtvaardigen doel meer.</p> <p>De rechtbank Amsterdam heeft op 5 juli 2016 vonnis gewezen tegen twee</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			broers die volgens de rechtbank, na een gezamenlijke voorbereiding volgens een afgesproken taakverdeling, samen en in overleg met elkaar via Duitsland naar Turkije zijn gereisd om van daaruit naar het strijdgebied in Syrië te reizen en zich aldaar aan te sluiten bij een terroristische organisatie. Beide broers hebben een gevangenisstraf van 27 maanden gekregen waarvan 9 maanden voorwaardelijk met bijzondere voorwaarden.
15	Bij gegronde vermoedens van uitreis worden de reisdocumenten gesignaleerd ter vervallenverklaring of weigering (inclusief identiteitskaarten).	Doorlopend	De KMar heeft een handhavingstaak om systemen als het Schengen Informatie Systeem (SIS) en Stolen and Lost Travel Documents Database (SLTD) te controleren bij in- en uitreis van een passagier. Deze maatregel ziet toe op het signaleren van de maatregel in de daartoe bestemde systemen, het ongeldig laten verklaren van een document en het aanbieden van een vervangend id.document (immers een persoon moet zich te allen tijde kunnen identificeren).
16	In geval van vermoedelijke uitreis wordt de directe omgeving gewaarschuwd.	Doorlopend	Potentiële uitreizigers die in beeld zijn, worden besproken in een multidisciplinair casusoverleg in het lokale domein. De betrokken partijen bepalen daar de meest effectieve aanpak. Het informeren van de directe omgeving door de lokale overheid kan een onderdeel van de aanpak zijn. Deze maatregel is gerelateerd aan maatregel 30, de ondersteuning lokale aanpak in prioritaire gebieden. De lokale partners maken in het casusoverleg de afweging of het opportuun is de directe familie van uitreizigers te waarschuwen met het doel potentiële uitreis te voorkomen.
17	In geval van vermoedelijke uitreis waarbij een minderjarige betrokken is, worden kindbeschermingsmaatregelen getroffen.	Doorlopend	Als minderjarigen die door hun ouders zijn meegenomen naar ISIS strijdgebieden of wanneer kinderen in ISIS strijdgebieden worden geboren uit Nederlandse ouders en naar Nederland terugkeren, volgt een melding bij de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad voor de Kinderbescherming bekijkt of reeds sprake is van hulpverlening aan de minderjarige en besluit indien nodig tot het instellen van een raadsonderzoek. Tegelijkertijd wordt door zorg- en veiligheidspartners in een multidisciplinair casusoverleg een behandelplan opgesteld dat de

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>veilige ontwikkeling van het kind moet waarborgen en eventuele veiligheidsrisico's moet tegengaan.</p> <p>In de periode februari 2013 tot 1 november 2016 zijn 73 aan jihadisme gerelateerde unieke kindzaken door de Raad voor de Kinderbescherming in onderzoek genomen. Van de 73 minderjarigen waren er 40 kinderen in gezinsverband en 33 individuele jongeren (peildatum 1 november 2016).</p>
3. Radicalisering			
Nr	Omschrijving	Planning	Recente ontwikkelingen en stand van zaken
18	Indien sprake is van ronselen voor de gewapende strijd wordt strafrechtelijk ingegrepen.	Doorlopend	<p>Op 7 juli 2016 heeft het Gerechtshof Den Haag een verdachte vrijgesproken die (onder andere) werd verdacht van het ronselen voor de gewapende strijd.</p> <p>Het hof is van oordeel dat er onvoldoende bewijs is waaruit blijkt dat de vrouw in Nederland mensen heeft geworven voor de gewapende strijd in Syrië. Wel acht het hof bewezen dat ze zich in 2 gevallen schuldig heeft gemaakt aan het verspreiden van opruiende bestanden. het hof veroordeelt de verdachte tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van 6 maanden. Het OM heeft tegen dit arrest cassatie ingesteld.</p>
19	Strafrechtelijk ingrijpen bij haat zaaien en oproepen tot geweld in extremistisch kader wordt geprioriteerd.	Doorlopend	<p>De politie heeft een Nederlandse Internet Referral Unit (NL IRU) opgericht. De eerste operationele fase (1 maart 2016 - 31 augustus 2016) van de IRU is geëvalueerd. Het werkproces voor Notice and Take Action (NTA) - het melden van content aan internetproviders, met het vrijwillige verzoek tot verwijdering, onder verwijzing naar de eigen gebruikersvoorwaarden - is ontwikkeld en casuïstiek is behandeld. In samenspraak met het OM is vastgesteld in welke gevallen NTA wordt toegepast.</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

20	Facilitatoren en verspreiders van jihadistische propaganda worden in hun activiteiten verstoord ² .	Doorlopend	Sinds februari 2015 is van 10 personen (1 persoon in deze rapportageperiode) de visumaanvraag afgewezen of is het reeds verleende visum, afgegeven door Nederland of een andere Schengen lidstaat, ingetrokken wegens aanzetten tot haat en/of geweld. Ook worden extremistische sprekers uit derde landen, waarbij geconstateerd is dat zij een bedreiging vormen voor de openbare orde, ter fine van weigering toegang in het Schengen Informatie Systeem (SIS) gesignaleerd.
4. Tegengaan radicalisering			
Nr	Omschrijving	Planning	Recente ontwikkelingen en stand van zaken
21	Samenwerken met de islamitische gemeenschappen.	Doorlopend	<p>Maatschappelijke organisaties en islamitische gemeenschappen zijn belangrijke partners in het tegengaan van radicalisering. Het Rijk ondersteunt daarom op dit moment projecten van maatschappelijke organisaties om gemeenschappen weerbaarder te maken.</p> <p>Via de in de zesde voortgangsrapportage genoemde 9 projecten binnen diverse kwetsbare gemeenschappen en groepen, worden in 2016 en 2017 ca. 200 bijeenkomsten georganiseerd voor ouders en jongeren en 250 sleutelfiguren en trainers getraind. Inmiddels hebben 72 bijeenkomsten plaatsgevonden met meer dan 2250 bezoekers en is de helft van het aantal sleutelfiguren en trainers getraind. Daarnaast wordt dit jaar nog gestart met het trainingprogramma waarmee 75 imams en meer dan 100 moskeebestuurders worden getraind. Deze projecten krijgen uiteindelijk lokaal een vervolg.</p> <p>De afgelopen maanden zijn informele ambtelijke gesprekken met diverse islamitische belangenorganisaties over het informeel onderwijs in moskeeën gevoerd. Dit heeft op 15 september 2016 geleid tot een expertmeeting, georganiseerd door het bestuur van het Contactorgaan</p>

² Maatregel 20b en 20c is afgerond.

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>Moslims en Overheid (CMO) . Aan de expertmeeting is door alle bij het CMO aangesloten koepels bijgedragen. Vanuit deze koepels is een gezamenlijke aanpak geformuleerd om te komen tot een hervorming van het informeel onderwijs met als doel meer transparantie en zicht op de sociale veiligheid en identiteitsvorming van kinderen. Het initiatief voor deze aanpak ligt bij de moskeekoepels zelf en wordt door het Rijk met belangstelling gevolgd.</p>
22	Versterken van bestaande netwerken van lokale en landelijke sleutelfiguren.	2016/2017	<p>Van de 20 gemeenten die versterkingsgelden ontvangen, hebben 19 gemeenten voor 2016 onder andere gelden toegekend gekregen voor activiteiten gericht op sleutelfiguren. Voor de versterkingsgelden voor 2017 hebben deze gemeenten opnieuw een budget voor activiteiten gericht op sleutelfiguren kunnen aanvragen.</p> <p>De sleutelfigurennetwerken die in 7 gemeenten voorafgaand aan de toekenning van de versterkingsgelden in 2016 zijn opgezet, zijn inmiddels grotendeels geïnstalleerd. In de overige gemeenten wordt de opbouw in de komende maanden afgerond. De verdere ontwikkeling van deze netwerken wordt daarna met behulp van de versterkingsgelden overgenomen door de gemeente.</p>
23	Betrokken burgers kunnen rekenen op steun.	Doorlopend	<p>Het Familiesteunpunt Radicalisering is sinds oktober 2015 operationeel. Families van geradicaliseerde personen geven aan behoefte te hebben aan het uitwisselen van ervaringen in de vorm van familiecontact. Momenteel wordt een verkenning uitgevoerd onder families, organisaties en gemeenten om de behoeften, de organisatorische voorwaarden en de potentiële succes- en faalfactoren van een dergelijk contact inzichtelijk te maken. Op basis van een uiteindelijk advies zal eind dit jaar een besluit worden genomen.</p> <p>Er is een ondersteuningsaanbod voor het jeugddomein ontwikkeld door de Ministeries van VWS, SZW, OCW en VenJ. Dit aanbod richt zich op preventie van radicalisering door professionals uit het jeugddomein. Dit aanbod ziet toe op:</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<ol style="list-style-type: none"> 1. Helderheid van rollen en taken van professionals in het jeugddomein 2. Beschikbaarheid van kennis en kunde 3. Samenwerking/ Integrale aanpak waarin speciale aandacht is voor de aansluiting tussen het sociaal domein en het veiligheidsdomein bij de aanpak van radicalisering en extremisme. <p>Daarnaast is er door OCW en VWS een Speciaal Rapporteur ‘ter Voorkoming extremisme en bevorderen sociale cohesie onder jongeren’ aangesteld, mw. Naima Azough. Zij verkent de ervaringen van professionals met deze thema’s en wat zij nodig hebben om de weerbaarheid van jongeren te vergroten. Daarnaast brengt de rapporteur in kaart welke goede voorbeelden van integrale samenwerking op lokaal niveau er zijn met betrekking tot het vergroten van weerbaarheid bij jongeren, het vergroten van sociale cohesie en het voorkomen dat jongeren zich (gewelddadig) afzetten tegen onze samenleving. Zij rapporteert aan het einde van 2016.</p> <p>Het anoniem melden van extremisme door burgers is mogelijk bij Meld Misdaad Anoniem (via ‘Meld Extremisme Anoniem’). In 2016 (januari tot en met september 2016) zijn er 100 unieke meldingen bij MMA binnengekomen op het gebied van extremisme en radicalisering. Dit is een toename van 30% ten opzichte van dezelfde periode in 2015.</p>
24	Ondersteuning onderwijsinstellingen.	<p>Doorlopend</p> <p>Aanvullende onderwijsaanpak: 2015-2017)</p>	<p>Voor 18 geprioriteerde gemeenten is er aanvullende ondersteuning voor de scholen in de vorm van een complementaire aanpak. Deze aanpak bestaat uit een aanbod van trainingen en advies, ontwikkeld en uitgevoerd door de Stichting School en Veiligheid en de Expertise-unit Sociale Stabiliteit.</p> <p>Er hebben tot november 2016 in totaal 58 trainingen plaatsgevonden met circa 1040 deelnemers op scholen. Tevens hebben er in dezelfde periode 92 adviesgesprekken plaatsgevonden met de gemeenten en schoolbesturen over de ondersteuningsbehoefte van de scholen in deze</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>gemeenten. Tot eind 2016 staan nog 29 trainingen ingepland, met circa 600 deelnemers. Ook in 2017 wordt doorgedaan met het werven van deelnemers en organiseren van trainingen.</p> <p>Daarnaast is er een aanbod ontwikkeld om met leerlingen het gesprek aan te gaan over radicalisering en kernwaarden en vrijheden van de rechtsstaat, zoals een module over extreme idealen en radicalisering door Codename Future, een project dialoog jongeren en media door stichting Peer Education en Jihad, de voorstelling (zie ook maatregel 27 en 28). Met deze en andere partijen wordt het gesprek aangegaan over hoe de opgedane kennis te borgen en te zorgen voor structurele agendering van het thema en ondersteuning van docenten hierbij.</p>
25	Oprichting expertcentrum maatschappelijke spanningen en radicalisering.	Gereed	<p>De Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) organiseert leerkringen voor gemeenten over de preventieve aanpak van radicalisering (zie ook maatregel 26) en ondersteunt het Samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders (SMN) bij bijeenkomsten voor ouders (zie ook maatregel 21) Daarnaast heeft de ESS 6 gemeenten geadviseerd in het derde kwartaal van 2016 over de preventieve aanpak van radicalisering, met name gericht op het versterken en/of opzetten van een netwerk.</p> <p>De training en workshop ‘Omgaan Met Extreme Idealen’, over radicalisering vanuit een pedagogisch perspectief, is in periode mei 2016 tot en met september 2016 aan circa 350 professionals gegeven, waaronder docenten, (wijk)agenten en gemeenteambtenaren.</p> <p>De ESS heeft een tool ontwikkeld zodat politiemensen, onderwijsprofessionals, jongerenwerkers en hulpverleners de kennis uit het onderzoek Triggerfactoren in het Radicaliseringsproces beter kunnen toepassen in hun dagelijkse praktijk. Deze staat sinds eind september 2016 op de website van de ESS (www.socialestabiliteit.nl) en is onder de aandacht gebracht van potentiële gebruikers via verschillende samenwerkingspartners en via vakmedia.</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

26	Gerichte inzet op radicaliserende jongeren in lokale risicogebieden	Doorlopend	<p>De Expertise-unit Sociale Stabiliteit is in 2016 voor 22 gemeenten met een nieuwe ronde leerkringen over de preventieve lokale aanpak gestart. In het najaar 2016 is de ESS vanwege grote belangstelling uit gemeenten met de tweede groep ambtenaren uit 24 gemeenten gestart. In totaal zijn in 2015 en 2016 95 deelnemende gemeenteambtenaren bereikt.</p> <p>De ambities ten aanzien van het versterken van een preventieve lokale aanpak krijgen verdere uitwerking in de besteding van extra gelden voor gemeenten waar de problematiek het meest nijpend is (zie maatregel 30).</p>
27 28	<p>Mobiliseren maatschappelijke tegengeluiden en versterken weerbaarheid tegen radicalisering en spanningen</p> <p>&</p> <p>Maatschappelijk debat over de grenzen van de rechtsstaat.</p>	2016/2017	<p>Er wordt een themafonds opgericht om maatschappelijke tegengeluiden te stimuleren. Dit zal worden ondergebracht bij een reeds bestaand fonds. Het themafonds zal initiatieven ondersteunen die de voedingsbodems voor extremisme verminderen. Daarbij wordt gebruikt gemaakt van expertise van (podium-)kunstenaars, filmers, schrijvers, storytellers en creatieve industrie. Deze expertise zal worden benut en meer aan elkaar worden verbonden om maatschappelijke geluiden te stimuleren tegen radicalisering en polarisatie.</p> <p>Er worden verschillende initiatieven voor alternatieve geluiden en debat en dialoog in de Nederlandse samenleving ondersteund. Zo is met een aantal opleidingen samenwerking gezocht om studenten te betrekken bij het stimuleren van andere geluiden om radicalisering en maatschappelijke spanningen tegen te gaan. Daarnaast is er specifiek aandacht voor het thema van radicalisering en internet in de klas. Hiertoe wordt de Toneelmakerij ondersteund met de voorstelling NADIA en een workshop in 80 klassen. De voorstellingen worden in de periode van januari tot maart 2017 in klassen uitgevoerd met daaraan gekoppeld een workshop. In september 2016 is de tweede speelronde van 'Jihad de voorstelling' gestart met 90 geplande voorstellingen. Een externe evaluatie loopt mee met de voorstelling. Deze is naar verwachting begin 2017 gereed.</p> <p>Door Codename Future is een module ontwikkeld voor het MBO om het</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>gesprek aan te gaan over extreme idealen en radicalisering. Deze module is voor alle MBO's (digitaal) beschikbaar. Stichting Peer Education is in samenwerking met de Roadshow Persvrijheid gestart met het project 'Newsroom' om frustratie en wantrouwen richting media onderwerp van gesprek te maken in klassen waar dat het meeste speelt en waar democratische waarden onder druk staan.</p> <p>In internationaal verband wordt nauw samengewerkt met RICU in het VK en het Brusselse Syria Strategic Communications Advisory Team (SSCAT) netwerk, dat vanaf dit jaar doorgaat als European Strategic Communications Network (ESCN).</p>
5. Sociale media			
Nr	Omschrijving	Planning	Recente ontwikkelingen en stand van zaken
29	Bestrijden van de verspreiding van radicaliserende, haatzaaiende jihadistische content.	Doorlopend	<p>De eerste operationele fase (1 maart 2016 - 31 augustus 2016) van de Internet Referral Unit (NL IRU) is geëvalueerd. Personele capaciteit blijft een aandachtspunt binnen de IRU. De IRU krijgt een financiële impuls en doorstart. VenJ voert hierover overleg met de Nationale Politie.</p> <p>Het werkproces voor Notice and Take Action (NTA; het melden van content aan internet service providers, met het vrijwillige verzoek tot verwijdering, onder verwijzing naar de eigen gebruikersvoorwaarden) is ontwikkeld en casuïstiek is behandeld.</p> <p>In samenspraak met het OM is vastgesteld in welke gevallen NTA wordt toegepast. Deze afbakening van gevallen dient ter bescherming van de vrijheid van meningsuiting. Zo wordt NTA beperkt tot (uitings-)delicten waarop minstens 4 jaar gevangenisstraf is gesteld.</p> <p>Daarnaast heeft Eurocommissaris Dimitris Avramopoulos het EU Internet Forum gelanceerd in december 2015. Dit platform focust op samenwerking tussen EU lidstaten en de internet industrie. Met deze</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			samenwerking zijn de volgende acties overeengekomen, gericht op enerzijds het verwijderen van extremistische content online en het ondersteunen van de internet industrie bij het ontwikkelen van alternatieve boodschappen en strategische communicatie. Nederland ondersteunt deze beide Europese initiatieven; zowel de doorontwikkeling van een Europees Internet Referral Unit (EU IRU) als het European Strategic Communications Network (SSCAT), dat vanaf dit jaar doorgaat als European Strategic Communications Network (ESCN). Deze EU IRU is ondergebracht bij EUROPOL en operationeel sinds 1 juli 2015.
6. Informatie-uitwisseling			
Nr	Omschrijving	Planning	Recente ontwikkelingen en stand van zaken
30	Het kabinet ondersteunt de lokale aanpak in prioritaire gebieden.	Doorlopend	<p>In het kader van de versterking van de lokale aanpak is in totaal aan 20 gemeenten/regio's 6,7 miljoen euro toegekend voor 2016. Voor 1 oktober 2016 zijn deze gemeenten/regio's in staat gesteld een aanvraag in te dienen voor de versterkingsgelden 2017. Hun aanvragen dienen gericht te zijn op:</p> <ul style="list-style-type: none"> Analyse van de lokale problematiek en mate van weerbaarheid van de gemeente/regio. Versterken persoonsgerichte aanpak. Tegengaan radicalisering door focus op het vormen van netwerken van sleutelfiguren en van strategische netwerken (zie ook maatregel 22) alsmede activiteiten dicht op het gezin c.q. de omgeving van personen die (mogelijk) radicaliseren. Kennis en kunde van professionals: onder meer door trainingen bij het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR). <p>Vóór 1 december worden de plannen van de gemeenten beoordeeld en worden de gelden voor 2017 toegekend.</p>
31	Voortzetting samenwerking tussen Rijk en betrokken gemeenten.	Doorlopend	Via de versterkingsgelden, opbouw van strategische netwerken, scholenaanpak en de persoonsgerichte aanpak wordt intensief samengewerkt met gemeenten waar de problematiek nijpend is en de

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>weerbaarheid laag. Met andere gemeenten wordt samengewerkt door o.a. de leerkringen en via de samenwerking met de Expertise-Unit Sociale Stabiliteit (ESS) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).</p> <p>Een aantal veelbelovende interventies die in gemeenten zijn ontwikkeld om nieuwe aanwas te voorkomen worden als proefproject in andere gemeenten uitgerold. Een voorbeeld hiervan is de uitrol van een educatief programma voor moeders (Oumnia Works). Een ander voorbeeld van een interventie die kansrijk is voor uitrol, is een 'mentoring'-project waarin mentoren 1 op 1 begeleiding geven aan jongeren die een potentieel risico vormen, beginnende tekenen van radicalisering vertonen en in een casuoverleg worden besproken. Allereerst wordt een training ontwikkeld voor mentoren en start de pilot in de Veiligheidsregio Noord-Holland (streven is start maart 2017).</p>
32	Versterking coördinatie op de uitvoering.	Doorlopend	<p>Sinds augustus 2014 zijn bij de politie zijn twee Nationale Staven Grootchalig en Bijzonder Optreden (NSGBO), samen met SGBO's op regionaal niveau, bezig met de preparatie op Contraterrorisme. Per 1 januari 2016 beschikt de politie over 4 ingerichte NSGBO's. Deze staven kunnen door de korpsleiding van de politie worden ingezet voor grootschalige crises met nationale impact.</p> <p>De afgelopen periode en ook de komende tijd is er veel aandacht voor de inzet en samenwerking van politie, KMar en Defensie bij objectbewaking. Ook vindt overleg plaats tussen Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC), politie en hulpverleningsdiensten om te leren van (buitenlandse) ervaringen met terroristische aanslagen.</p> <p>De CT-Infobox werkt doorlopend aan een verbeterd centraal overzicht van de genomen maatregelen op persoonsniveau. Dit betreft de in de CT-infobox aangemelde personen. Het overzicht behelst alle mogelijk te nemen maatregelen op een persoon. Het overzicht wordt continue bijgehouden.</p>
33	Prioritering financiële aanpak jihadisten.	Doorlopend	Op 28 juli 2016 heeft de rechtbank een verdachte veroordeeld voor

		<p>terrorismedefinanciering. In deze zaak acht de rechtbank niet voor twijfel vatbaar dat Jihadstrijders met - al dan niet individuele - financiële ondersteuning in staat worden gesteld hun strijd verder te voeren. Verdachte is eveneens veroordeeld voor opzettelijke overtreding van de Sanctiewet 1977.</p> <p>FATF meeting medio oktober Tussen 19 en 21 oktober 2016 vond in Parijs de plenaire vergadering plaats van de FATF (Financial Action Task Force). In relatie tot het voorkomen en bestrijden van terrorismedefinanciering heeft de FATF onder meer de toelichting bij aanbeveling 5 over de strafbaarstelling van terrorismedefinanciering aangepast en een zogenoemd guidance-document aangenomen. Dit ter verduidelijking van de reikwijdte van aanbeveling 5 en de toepassing ervan. Ook is een geactualiseerd rapport aangenomen over dreigingen en kwetsbaarheden op het gebied van terrorismedefinanciering in West- en Centraal Afrika en over terrorismedefinanciering van IS. Naar aanleiding van de eerdere aanpassing van aanbeveling 8 ter bescherming van de non-profit sector tegen misbruik van terrorismedefinanciering is de methodologie inzake de beoordeling van de toepassing van deze aanbeveling eveneens aangepast.</p> <p>Vierde anti-witwasrichtlijn Het concept wetsvoorstel ter implementatie van de vierde Europese anti-witwasrichtlijn (m.u.z. van het UBO-register) is de afgelopen zomer in consultatie gebracht. De richtlijn is erop gericht het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismedefinanciering te voorkomen. Het streven is uiterlijk medio 2017 deze richtlijn te implementeren in nationale wet- en regelgeving .</p> <p>Capaciteitsuitbreiding FIU-NL De capaciteit van de Financial Intelligence Unit (FIU) Nederland wordt uitgebreid. Met deze capaciteitsuitbreiding kan FIU-NL zich verder</p>
--	--	--

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			inzetten op het analyseren van informatie en het delen van kennis ten aanzien van trends en fenomenen onder meer inzake terrorismefinanciering met meldingsplichtige instellingen, toezichthouders, opsporings- en inlichtingendiensten en buitenlandse FIU's.
34	Versterking detectie jihadistische reisbewegingen.	2016	<p>Met de publicatie van de PNR-richtlijn op 4 mei 2016 is deze per 24 mei 2016 in werking getreden. Lidstaten hebben 2 jaar de tijd om de richtlijn volledig te implementeren. De PNR-richtlijn geeft een wettelijk kader voor het verzamelen en verwerken van PNR-gegevens ten behoeve van het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit. Het wettelijk kader ziet mede op de bescherming van PNR-gegevens bij de verwerking ervan door de bevoegde autoriteiten. In elke lidstaat wordt een Passenger Information Unit (PIU) ingericht. De PIU heeft tot taak de PNR-gegevens te verzamelen en te verwerken op een wijze zoals in de richtlijn bepaald. Het resultaat van de verwerking en in specifieke gevallen PNR-gegevens worden aan daartoe aangewezen bevoegde instanties doorgegeven en worden volgens het in de richtlijn bepaalde uitgewisseld met de PIU's van andere lidstaten en met Europol.</p> <p>Onlangs is gestart met de bouw van de passagiersinformatie-eenheid (Pi-NL). Een wetsvoorstel hiertoe wordt zo spoedig mogelijk aan de Tweede Kamer gezonden zodat de Pi-NL eind 2017 van start kan gaan. Hierbij is van belang dat PNR-gegevens enkel zien op bewegingen in de (commerciële) luchtvaart. Nauwe samenwerking tussen de op te richten PIU, het Targeting Centre Borders (TCB) KMar, en de Politie zorgt voor een completer beeld (land en maritiem) en expertise op het gebied van het analyseren van dit soort gegevens.</p> <p>Nederland heeft het initiatief genomen om op Europees niveau een informele PNR werkgroep op te richten. De werkgroep kwam in</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>september 2016 voor het eerst bij elkaar en is opgericht om conformiteit tussen de lidstaten in de implementatie van de richtlijn te bewerkstelligen en operationele samenwerking tussen de toekomstige units te regelen. Nederland heeft momenteel het voorzitterschap van de werkgroep, Europol voert het secretariaat.</p> <p>Daarnaast is Nederland samen met het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, de Verenigde Staten en Europol een pilot gestart om een technologie voor informatie uitwisseling tussen de toekomstige units door te ontwikkelen. Deze technologie, die in Europa al succesvol gebruikt wordt in de informatie-uitwisseling tussen Financial Intelligence Units, maakt het mogelijk PNR data op een anonieme manier met elkaar te matchen. Een eerste release wordt verwacht in december 2016.</p> <p>De in 2015-2016 gerealiseerde technische voorziening TRIP, waarmee reisgegevens geraadpleegd kunnen worden is in gebruik genomen door de Douane. De voorziening wordt aan de hand van de eerste ervaringen doorontwikkeld en verder verfijnd.</p>
35	Versterking deskundigheidsbevordering in de uitvoering.	Doorlopend	<p>Er wordt geïnvesteerd in kennis over preventie en aanpak radicalisering en jihadisme op landelijk (bijvoorbeeld conferenties en via Stichting School en Veiligheid, regionaal (bijvoorbeeld leerkringen) en lokaal niveau (bijvoorbeeld in companytrainingen, strategische netwerken voorlichtingsbijeenkomsten voor leerlingen/ gemeenschappen)</p> <p>Trainingen worden sinds juli 2015 gegeven via het Rijksopleidingsinstituut tegengaan radicalisering (ROR) en de Expertise Unit Sociale Stabiliteit(ESS).</p> <p>Doelgroepen die deze trainingen kunnen krijgen zijn eerstelijnsprofessionals in sectoren als onderwijs, zorg, vreemdelingenketen, gevangeniswezen, lokaal bestuur. Vanuit de lijn “maatschappelijk debat” krijgen leerlingen voorlichting.</p>

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>Vanuit de lijn “gemeenschappen” worden Imams getraind en krijgen de verschillende doelgroepen voorlichting.</p> <p>Voor wat betreft het Contra Terrorisme, Extremisme en Radicalisering (CTER) domein vindt binnen de politie professionalisering plaats. In drie eenheden is een pilot opgezet. Op basis daarvan worden enkele aanpassingen gedaan en wordt landelijke uitrol mogelijk gemaakt. Dit vindt plaats in de periode 2016-2018.</p> <p>Verder wordt in het platform ‘reisbewegingen en informatie uitwisseling’ de nationale praktijk van informatie uitwisseling, en de detectie en signalering van personen reisbewegingen besproken. De werkgroep komt periodiek bijeen en richt zich op verbetering van processen in de nationale praktijk en levert input voor de Europese samenwerking.</p>
36	Intensivering internationale samenwerking en aanpak op het gebied van jihadgangers.	Doorlopend	<p>Internationaal is Nederland actief in multilateraal, EU en bilateraal verband. Naast de Justitie- en Binnenlandse Zaken raad (JBZ-Raad) en Raad voor Buitenlandse Zaken (RBZ), zijn de Nederlandse inspanningen in het bijzonder gericht op de EU kopgroep Jihadisme, het Global Counterterrorism Forum (GCTF), waarvan Nederland samen met Marokko co-voorzitter is, de anti-ISIS coalitie (AIC) en binnen de Verenigde Naties (VN). Nederland is zowel in de GCTF (met Marokko) en de anti-ISIS coalitie (met Turkije) ook co-voorzitter van de werkgroep over Foreign Terrorist Fighters (FTF).</p> <p>De afgelopen periode werkt Nederland zowel in nationaal als in EU-verband aan de implementatie van de routekaart voor verbetering van informatie-uitwisseling op het gebied van rechtshandhaving, terrorismebestrijding, grensmanagement en migratie. Deze routekaart is onder het Nederlandse EU Voorzitterschap aangenomen. In dit kader zetten de EU lidstaten zich samen met de Commissie, eu-LISA en Europol bijvoorbeeld in voor de uitvoering van de acties uit de EU routekaart die</p>

		<p>met het SIS te maken hebben. In de EU Kopgroep Jihadisme wordt intensief gewerkt aan indicatieve criteria voor het invoeren van SIS-signaleringen in verband met terrorisme. In het SIS/VIS comité wordt gewerkt aan een concrete oplossing voor de EU brede toepassing van de markering "met terrorisme verband houdende activiteit" bij signaleringen.</p> <p>De onderhandelingen over de nieuwe EU-richtlijn terrorismebestrijding bevinden zich, onder Slowaaks voorzitterschap, in de triloog-fase. Er wordt gestreefd naar spoedige aanvaarding van de nieuwe richtlijn.</p> <p>De prioritering van het thema 'geïntegreerde lokale aanpak van radicalisering en gewelddadig extremisme' tijdens het NL EU Voorzitterschap heeft een follow up gekregen met de conferentie over radicalisering die de Europese Commissie en het RAN Centre of Excellence op 9 november 2016 hebben georganiseerd. Met de conferentie is de basis gelegd voor een EU breed netwerk van nationale beleidsmakers voor de deling van best practice, kennis en expertise over preventieve maatregelen op lokaal niveau, in aanvulling op de bestaande door het RAN gefaciliteerde netwerken van eerste lijns professionals.</p> <p>Op 21 september 2016 zaten Nederland (de Minister van Buitenlandse Zaken) en Marokko de 7^e ministeriële bijeenkomst van het GCTF voor. GCTF leden spraken tijdens vergadering steun uit voor de Nederlands/Marokkaanse focus voor de komende periode op implementatie van de GCTF aanbevelingen, soft targets, strategische communicatie en het opstellen van nationale CVE actieplannen. Tijdens de bijeenkomst is door diverse leden in totaal 40 miljoen Euro toegezegd voor het steunen van lokale projecten met als doel capaciteit op te bouwen om gewelddadig extremisme te voorkomen. Nederlandse bijdrage bedraagt 2,5 miljoen Euro. Tijdens de ministeriële bijeenkomst werd specifieke aandacht gevraagd voor de problematiek van</p>
--	--	--

		<p>terugkerende strijders. Het afgelopen jaar hebben Nederland en Marokko een addendum bij het The Hague Marrakesh Memorandum opgesteld met praktijkvoorbeelden gericht op het minimaliseren van het risico van terugkeerders. De Tweede Kamer is via een brief over Algemene Vergadering van de Verenigde Naties ook uitgebreid geïnformeerd over de GCTF ministeriële bijeenkomst (kenmerk: MINBUZA-2016.712304).</p> <p>Op 27 oktober vond in Turkije de Foreign Terrorist Fighters werkgroep plaats onder leiding van Nederland en Turkije. Daar is aandacht besteed aan informatie-uitwisseling tussen internationale organisaties als INTERPOL en overheden, strategische communicatie, samenwerking met landen in de regio en de noodzakelijke geïntegreerde aanpak van terugkeerders, met nadruk op risico-analyse, vervolging en re-integratie. Een vervolgbijeenkomst staat gepland in het voorjaar 2017. De bijeenkomst van de werkgroep werd op 26 oktober voorafgegaan door een door Nederland ontwikkelde tabletop exercise (NCTV/Min BZ) over informatie-uitwisseling. Deze onderstreepte de noodzaak van nationale (informatie-uitwisseling tussen en in domeinen) en internationale coördinatie (inclusief de essentiële rol van INTERPOL) op dit vlak. Uitkomsten en aanbevelingen dienen als handvatten voor alle deelnemers om de informatie-uitwisseling te verbeteren. Tevens dienen de uitkomsten als bijdrage aan een vervolgdiscussie tijdens de hoogambtelijke bijeenkomst van de ISIS coalitie op 16-17 november in Berlijn.</p> <p>Bilateraal investeert NL doorlopend in de relatie met bestuurders en beleidsmakers in buurlanden. De afgelopen periode is bijvoorbeeld ingezet op samenwerking en kennisuitwisseling met Denemarken, België en het Verenigd Koninkrijk. Hierbij stonden thema's als informatie-uitwisseling, de lokale, multidisciplinaire aanpak van gewelddadig extremisme en terrorisme, extremistische sprekers en strategische communicatie centraal.</p>
--	--	---

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

37	Optimalisering bestaande signaleringsmiddelen.	Doorlopend	<p>In het platform ‘reisbewegingen en informatie uitwisseling’ wordt de nationale praktijk van informatie uitwisseling, en de detectie en signalering van personen reisbewegingen besproken. De werkgroep komt periodiek bijeen en richt zich op verbetering van processen in de nationale praktijk en levert input voor de Europese samenwerking.</p> <p>Verder neemt Nederland deel aan de High Level Expert Group (HLEG) on Interoperability waarin uitvoering van de eerder genoemde Routekaart ter verbetering van informatie-uitwisseling en het gebruik van informatie een belangrijk onderwerp is. De HLEG kwam in september 2016 voor het eerst bij elkaar. Strategische vragen die zijn gesteld zijn bijvoorbeeld of gegevens centraal of decentraal moeten worden opgeslagen. En of doelbinding nog altijd bepalend is of dat je met specifieke rol-toekenning dezelfde data beschikbaar kan worden gesteld. De HLEG draagt daarmee bij aan de uitvoering van de Routekaart.</p>
38	Versterking proactieve informatie-uitwisseling.	Doorlopend	<p>Proactieve informatie-uitwisseling is het fundament van de effectieve aanpak van jihadisme. Dit geldt op nationaal en internationaal niveau. Nederland zet in op een integrale benadering waarbij informatie uit verschillende bronnen aan elkaar wordt verbonden. Dit vereist goede afstemming en sluitende afspraken tussen nationale ketenpartners en met andere lidstaten.</p> <p>Het Liaison Officers (LO) netwerk politie/Koninklijke Marechaussee staat zeer nauw in verbinding met het Immigration Liaison Officers (ILO) netwerk. Zo is er veelvuldig contact tussen de beide backoffices ter uitwisseling van (operationele) informatie en wordt aansturing van de netwerken op sturend niveau afgestemd tussen Hoofd ILO netwerk en Hoofd KMar LO netwerk. Enkele voorbeelden van proactieve informatie-uitwisseling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De specifieke vragenlijsten vanuit de EU regelgeving op basis van de ILO verordening worden ook beantwoord door het LO netwerk; • Hoofd ILO en hoofd KMar LO netwerk voeren namens NL het

Bijlage 1: Zevende voortgangsrapportage Integrale aanpak jihadisme

			<p>voorzitterschap uit voor de jaren 2016 en 2017 van het ILO Management Netwerk (een wereldwijd netwerk van managers van ILO (en migratie LO's algemeen);</p> <ul style="list-style-type: none">• Binnen voornoemd netwerk zijn de door opsporingsdiensten gebruikte profielen voor het onderkennen van Foreign Fighters gedeeld;• Op locaties wordt er zoveel als mogelijk samengewerkt tussen de ILO's en LO's en zijn zij over en weer vertegenwoordigd in gezamenlijke (internationale) overleggen en worden er in gezamenlijk lezingen/instructies gehouden op het gebied van (reis)document herkenning;• De KMar en de IND leveren periodiek het product Migratieradar op. <p>Verder is in de FTF werkgroep van de GCCI (Anti-ISIS-Coalitie), waar Nederland samen met Turkije voorzitter van is, op 26 oktober 2016 een tabletop oefening georganiseerd. Het doel van deze oefening is om op internationaal niveau belemmeringen voor informatie-uitwisseling en mogelijke oplossingen te identificeren. De uitkomsten van de oefening zijn tijdens de GCCI werkgroep bijeenkomst op 27 oktober 2016 gepresenteerd.</p>
--	--	--	---